

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г.С. СКОВОРОДИ

Український мовно-літературний факультет імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка
Кафедра зарубіжної літератури та слов'янських мов
Кафедра теорії і практики англійської мови

**«ФРИЗМАНІВСЬКІ ЧИТАННЯ:
НАУКОВО-МЕТОДИЧНА СПАДЩИНА,
ПРОДОВЖЕННЯ ТРАДИЦІЙ»**

**Програма і тези доповідей
Всеукраїнської науково-методичної конференції**

(24 вересня 2020 року)

Харків – 2020

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ

Український мовно-літературний факультет імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка
Кафедра зарубіжної літератури та слов'янських мов
Кафедра теорії і практики англійської мови

**«Фрізманівські читання: науково-методична
спадщина, продовження традицій»**

**Програма і тези доповідей
Всеукраїнської науково-методичної конференції**

(24 вересня 2020 року)

Харків – 2020

УДК 82.09

ББК 83.3(0)

Ф 88

Організатори конференції – кафедра зарубіжної літератури та слов'янських мов,
кафедра теорії і практики англійської мови ХНПУ імені Г.С. Сковороди

Голова оргкомітету конференції –

І.Ф. Прокопенко – *радник ректора, доктор педагогічних наук, академік НАПН
України*

Співголови оргкомітету конференції –

Ю.Д. Бойчук – *проректор з наукової роботи, доктор педагогічних наук, член-
кореспондент НАПН України*

К.Ю. Голобородько – *декан українського мовно-літературного факультету імені
Г.Ф. Квітки-Основ'яненка, доктор філологічних наук, професор*

Науковий керівник конференц-проекту –

С.К. Криворучко – *доктор філологічних наук, професор, завідувачка кафедри
зарубіжної літератури та слов'янських мов*

Члени оргкомітету:

Л.В. Гармаш – доктор філологічних наук, професор кафедри української і
зарубіжної літератури та журналістики імені професора Леоніда Ушкалова

І.І. Степанченко – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри
зарубіжної літератури та слов'янських мов

О.О. Скоробогатова – доктор філологічних наук, професор кафедри зарубіжної
літератури та слов'янських мов

І.І. Костікова – доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри теорії і
практики англійської мови

Т.І. Тищенко – кандидат філологічних наук, професор кафедри української і
зарубіжної літератури та журналістики імені професора Леоніда Ушкалова

А.Г. Козлова – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри зарубіжної
літератури та слов'янських мов

М.М. Журенко – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри зарубіжної
літератури та слов'янських мов

І.В. Разуменко – кандидат філологічних наук, професор, професор кафедри
зарубіжної літератури та слов'янських мов

Секретарі: О.О. Атанова, Л.О. Корнієнко

«Фрізманівські читання: науково-методична спадщина, продовження традицій».
Програма і тези доповідей Всеукраїнської науково-методичної конференції
(24 вересня 2020 року). Харків. ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2020. 112 с.

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного
педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (Протокол № 5 від 1.09.2020)

Конференція присвячена вшануванню пам'яті літературознавця, доктора філологічних
наук, професора, багаторічного завідувача кафедри світової літератури ХНПУ імені
Г.С. Сковороди Леоніда Генріховича Фрізмана з нагоди 85-ої річниці від дня народження.

Для науковців, викладачів, докторантів, аспірантів, студентів гуманітарних закладів
вищої освіти та вчителів загальноосвітніх шкіл.

© Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С. Сковороди

Конончук Т.І. ОСОБЛИВОСТІ ХУДОЖНЬОГО СВІТУ В РОМАНАХ Ю. ЯНОВСЬКОГО ТА В. ЗАХАРЧЕНКА.....	51
Корнєєва О.М. ПОРУШЕННЯ ГРАМАТИЧНОЇ ПАРАДИГМИ РОДУ	52
Корнільєва Л.М. ПАРАДИГМА СУВЕРЕННОЇ ВЛАДИ У ПОЕТИЧНИХ ТВОРАХ Р. САУТІ	52
Косенко К.О. МАРИЯ СТЕПАНОВА – ПОЭТЕССА СОВРЕМЕННОСТИ.....	53
Косович О.В. МОВА У ПРОЦЕСІ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ІДЕНТИФІКАЦІЇ	54
Костікова І.І. СУЧАСНІ ОСВІТНІ ВИКЛИКИ	55
Крарівнюк G.O. TRANSMEDIAL REPRESENTATION OF BIBLICAL TEXTS IN THE POSTMODERN CULTURE	56
Krasovytska L. MANIPULATIVE STRATEGIES IN THE POLITICAL DISCOURSE OF DONALD TRUMP	56
Криворучко С.К. ДОКТОР НАУК – ЛЕОНІД ГЕНРІХОВИЧ ФРІЗМАН	57
Кузнецова Е.С. ОСОБЕННОСТИ ИЗОБРАЖЕНИЯ ВНУТРЕННЕГО МИРА РЕБЕНКА СКВОЗЬ ПРИЗМУ МИРОВОЗЗРЕНИЯ РАССКАЗЧИКА-ВЗРОСЛОГО В ПОВЕСТИ В.К. ЖЕЛЕЗНИКОВА «ЧУЧЕЛО»	59
Кузьменко К.М. Л.Г. ФРІЗМАН – ДОСЛІДНИК УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	60
Лісевич В.В. МЕТАТЕКСТУАЛЬНА ПРИРОДА РОМАНУ ФІЛІПА РОТА «Я ЗАМІЖНЯ ЗА КОМУНІСТОМ»	61
Літвін С.М. ПРИРОДА МАСКУЛІННОСТІ У РОМАНІ ІРВІНА ВЕЛША «FILTH»	62
Маленко О.О. ЛІНГВОКОМУНІКАТИВНІ СТРАТЕГІЇ В НАУКОВІЙ РЕЦЕПЦІЇ ПОЕТИЧНОГО ТЕКСТУ	63
Мартыненко Б.В., Стрелец К.В. РОЛЬ МИФА В ХУДОЖЕСТВЕННОЙ СИСТЕМЕ «СЛОВА О ПОЛКУ ИГОРЕВЕ»	64
Марченко Т.М. ИМАГОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ НАУЧНОГО НАСЛЕДИЯ Л.Г. ФРИЗМАНА.....	65

финский, немецкий. Лирические произведения поэтессы – «Тут – свет», «Счастье», «Лирика, голос» – философичны, целостны и эмоциональны. Её поэтическая речь привлекает внимание многих исследователей появлением новых словоформ, а иногда и целых слов, музыкальностью стиха. Стилеобразующее начало в поэзии М. Степановой зависит от социального контекста, сферы деятельности участников коммуникации и их социально-ролевых отношений. Стихи Марии Степановой трудно цитировать. В общей структуре они отражают авторскую концепцию и знакомят читателя с творческим «я».

Автор утверждает, что «говорение стихами» и их восприятие в современном мире представляет особую трудность. И с ней сложно не согласиться: в цифровую эпоху общество потеряло умение читать серьёзную поэзию, и поэтому, сталкиваясь с творчеством М. Степановой, испытываешь легкий дискомфорт. Однако хочется отметить: обращение к поэзии должно стать нормой для современного человека, развивающего в себе критическое мышление.

Поэзия Марии Степановой «работает на опережение», хотя индивидуальный стиль поэтессы, её умение находить поэтическое в окружающем мире, многоликость творческого «я», многозначность смыслов могут быть и непонятными современному читателю. Она как истинный поэт смотрит поверх нынешней эпохи, являясь одновременно и её голосом.

МОВА У ПРОЦЕСІ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ІДЕНТИФІКАЦІЇ

Косович О.В. (Тернопіль)

В теорії культурного розвитку вищих психічних функцій, розробленої Л.С. Виготським, відзначається, що мова як вища і складна форма поведінки людини виступає як засіб соціального зв'язку, соціального співробітництва, як «засіб вродання» людини в культуру і цивілізацію [1].

В рамках цього підходу мова постає як один з видів повсякденної практичної діяльності людини, поряд з іншими типами соціальних дій – від найпростіших, елементарних (манери харчуватися, одягатися), до найскладніших – соціально-орієнтованих дій людини з собі подібними. Всі ці типи повсякденних практик, надаючи людині досить велику свободу для прояву власної індивідуальності, разом з тим вписують її в уже розроблені і сформовані в межах певної соціокультурної групи схеми дій і правила поведінки. Таким чином, в рамках будь-якої культури поведінкові реакції індивіда, в тому числі і мовні, не є ні абсолютно спонтанними, ні абсолютно вільними, а визначаються соціальними нормами, виробленими в ході суспільної практики. Репрезентація цих соціальних норм і знань в психіці

конкретної людини позначається в психології термінами «уява» [2], «уявлення», «уявні образи», «внутрішня картина» [3].

Питання репрезентації знань зачіпає складну проблему уявлення та зберігання інформації в пам'яті людини. У французькій лінгвістиці цей тип уявлень отримав назву «мовних уявлень» (*imaginaire linguistique*). Мовні уявлення як один з окремих випадків уявлень в цілому є оціночними і відображають ставлення мовця до своєї власної, а також чужої мови.

Література

1. Выготский Л.С. Психология. М: Апрель Пресс/Эксмо-Пресс, 2000. 1008 с.
2. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии. СПб: Питер, 2001. 720 с.
3. Солсо Р. Когнитивная психология. СПб: Питер, 2002. 592 с.

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ВИКЛИКИ

Костікова І.І. (Харків)

Навесні 2020 несподівано для всіх з'явилися нові освітні виклики, пов'язані із переходом всіх студентів і викладачів, школярів і вчителів на дистанційне навчання. За даними ЮНЕСКО, 91% студентів університетів і учнів шкіл у всьому світі опинилися навесні 2020 на дистанційному навчанні. Це перше глобальне закриття університетів і шкіл від часів Другої світової війни. Досвід проведення дистанційного навчання у 2020 році показав, що освіта вже ніколи не буде такою, якою була раніше. Які освітні виклики очікують нас? Якою ж може стати освіта?

На мій погляд, університетська освіта може стати гібридною. Студенти навчатимуться у форматі face-to-face – в аудиторії з викладачем, частково дистанційно онлайн, а також самостійно офлайн. Таке поєднання офлайн- і онлайн-освіти зробить університети дуже гнучкими на випадок різноманітних криз. Мені здається, кардинально зміниться роль викладача. Відтепер він, здебільшого, буде фасилітатором, який заохочує, координує навчання. Викладач зрозумів, що має вільно користуватися цифровими технологіями, щоб його віртуальні заняття були якомога більш цікавими та інтерактивними. На мій погляд, цьому сприяє використання різноманітних інтерактивних завдань – квізів, рольових ігор, проектних завдань тощо. Це допоможе залучати всіх студентів до інтерактивного навчання.

З мого погляду, зміняться методи і форми контролю, перевірки, тестування студентів. Безперечно, з онлайн-інструментами у викладача значно більше свободи вибору таких засобів. Наприклад, одним із зручних інструментів тестування є гул форма. Цей інструмент сам рахує бали, будує графіки успішності студентів тощо. А така форма, як мобільне навчання, стає вже трендом. Сьогодні мобільне навчання змінює всю систему освіти. Сучасні навчальні платформи вже зосереджені на пристосуванні свого контенту до мобільного навчання. І, безперечно, освіта стане глобальною.

Козлова Алла Григорівна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри зарубіжної літератури та слов'янських мов Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди;

Комаров Сергій Анатолійович – доктор філологічних наук, доцент, завідувач кафедри світової літератури Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»;

Кондрашова Єлизавета Олегівна – магістр кафедри зарубіжної літератури факультету української й іноземної філології та мистецтвознавства Дніпровського національного університету імені О. Гончара;

Конончук Тетяна Іванівна – кандидат філологічних наук, доцент, завідувачка кафедри української філології та суспільних наук Академії адвокатури України;

Корнєєва Олена Миколаївна – аспірантка кафедри зарубіжної літератури та слов'янських мов Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди;

Корнільєва Лілія Миколаївна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди;

Косенко Катерина Олегівна – методист кафедри методики навчання мов і літератури Комунального вищого навчального закладу «Харківська академія неперервної освіти»; аспірантка кафедри зарубіжної літератури та слов'янських мов Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди;

Косович Ольга Василівна – доктор філологічних наук, професор, завідувачка кафедри романо-германської філології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка;

Костікова Ілона Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри теорії і практики англійської мови Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди;

Крапівник Ганна Олександрівна – доктор філософських наук, доцент кафедри англійської філології Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди;

Красовицька Лада Євгенівна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди;

Криворучко Світлана Костянтинівна – доктор філологічних наук, професор, завідувачка кафедри зарубіжної літератури та слов'янських мов, координатор з наукової роботи українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди;

Кузнецова Олена Сергіївна – аспірантка кафедри зарубіжної літератури та слов'янських мов Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди;

Наукове видання

**«ФРІЗМАНІВСЬКІ ЧИТАННЯ: НАУКОВО-МЕТОДИЧНА СПАДЩИНА,
ПРОДОВЖЕННЯ ТРАДИЦІЙ»**

Програма і тези доповідей Всеукраїнської науково-методичної конференції

(24 вересня 2020 року).

Українською, російською та англійською мовами

Тези друкуються в авторській редакції

Відповідальний за випуск: д.ф.н., проф. С.К. Криворучко

Художня обкладинка – С.К. Криворучко, Л.О. Корнієнко

Ком'ютерна верстка – О.О. Атанова, Л.О. Корнієнко

**Відповідальність за дотримання вимог академічної доброчесності несуть
автори; перевірено на антиплагіат 98,7%**

Підписано до друку 01.09.2020 Формат 60x84/16. Папір офсетний.

Гарнітура Times New Roman. Друк офсетний. Ум. друк. арк. 7

Наклад 100 прим. Ціна договірна.

Комунальне підприємство «Формат-сервіс».
16500, Чернігівська обл., м. Бахмач, вул. Європейська, 4